

ZPRAVODAJ

KLUBU VÝSADKOVÝCH VETERÁNŮ
PŘI VÚ 8280 PROSTĚJOV

29

ROČNÍK XII

číslo 2

Redakční uzávěrka: 20. 6. 2003

Pocta generálu Palečkovi

Dne 21. května 2003 na Mikulášském nám. č. 453 v Plzni byla za přítomnosti primátora města Plzně, generality armády, zástupců jednotlivých klubů výsadkových veteránů ČR a SR, zástupců České obce legionářské, zájmových klubů a občanů města Plzně slavnostně odhalena pamětní deska plzeňskému rodákovi generálu Karlu Palečkovi.

Pocta, která byla vzdána prvnímu veliteli výsadkového vojska čs. armády a jejím prvnímu generálovi, bude připomínat občanům Plzně a mladé generaci charismatickou osobnost, která se svou prací zasloužila o vznik elitních jednotek čs. armády.

Žádný druh vojska poválečné čs. armády se nemůže pochlubit tím, aby i po mnoha letech uctívali řadoví vojáci muže, který jim velel, pěstoval jejich lásku k vlasti, vojenské kvality a ctivosti takovým způsobem a formou, že se stal legendou pro celé generace mladých dobrovolníků, jež se v jeho stopách pokoušela naplnit své ideály. To vše se stalo též proto, že

dokázal naslouchat svým vojákům, patřil k hlubokým znalcům vojenské duše a dokázal se obklopit talentovanými, výkonnými a vojenské službě oddanými spolupracovníky na všech stupních velení. Proto mu současní příslušníci i veteráni výsadkového vojska po letech vzdávají úctu a čest. *kol. Čtverák*

Nejbližší spolupracovník generála Palečka při budování výsadkových jednotek čs. armády, nyní generál Krzák, tehdy jeho náčelník štábu, v roce 1997 charakterizoval generála Palečka takto:

„Náš velitel plk. Karel Paleček (důvěrně zvaný otec Palec) měl v oblíbenou práci, byl zkušený administrátor, zpracovával základní a koncepční dokumenty osobně. Byl velmi pracovitý, dovedl si získávat podřízené, aniž by slevoval na kázni a zatěžoval se demagogií. Byl náročný až k tvrdosti, vyžadoval oddanost a obětavost ve službě a výkon o nocích, sobotách a nedělích. Oddanost službě dovedl ocenit a odměnit. Každý týden přeletem nebo autodopravou strávil alespoň dva dny v terénu

nebo na základně, kde se řízení a problémy řešily osobně a na místě v doprovodu úzkého štábu. Každý výsadkář měl vždy k němu přístup. Nepřekročil nikdy pravomoc přímého velitele. Byl oblíben.

Ve vzpomínkách mám žertovnou epizodu. Generál Paleček spolu s civilní sportovní organizací domluvil k propagačním účelům na přelomu roku 1947/48 postavit na okraji výstaviště v Praze „skokanskou věž“, která by simulovala seskok padákem z výše asi 12 metrů, s řízeným brzděným pádem. Při oficiálním zahájení za účasti mládeže, pozvaných hostů, vojenských výsadkářů a sportovního tisku došlo po proslovu generála Palečka k zahajovacímu seskoku. Jeden zvlášť aktivní novinář si zajišťoval úvodní seskok jako sportovní tiskovou „perličku“. Stal se bezevdomě u pary schůdků, aby nebyl předstížen. Nahoře na plošině byl přikurtován a usedl. Poté, co pohlédl dolů na doskočiště, se vymrštil a snažil se odkurtovat. Pokorně a opatrně pak opustil po schůdkách padákovou věž. Jeho chování a rozhodnutí vyvolalo žertovnou atmosféru a salvu smíchu. Řada dobrovolníků situaci zahladila.

GENERÁL PALEČEK - LEGENDA VÝSADKOVÉHO VOJSKA

Dne 21. května 2003 byla v Plzni odhalena pamětní deska prvnímu a nezapomenutelnému veliteli výsadkového vojska generálu Palečkovi. Všichni, kteří jsme ho znali, jsme si ho nesmírně vážili a ctíli jeho přímé a spravedlivé jednání nejen s důstojníky, ale zejména s vojáky základní vojenské služby, kterých si velmi vážili.

Má vzpomínka se týká výcviku a přípravy k seskoku padákem poblíž letiště v Hradčanech. Tam se generál Paleček znenadání objevil. Kpt. Černota, který výcvik řídil, nás nechal okamžitě nastoupit a podal generálu Palečkovi hlášení. Ten nařídil pokračovat ve výcviku. Kpt. Černota udělal čelem vzad a zavelel: „Poručík Pecina vpřed!“ Pecina rázně vystoupil a udělal bezchybné salto. Generál Paleček chvíli mlčel, obrátil se na kpt. Černotu a řekl: „Josef, tady se přece neučí cirkusová salta. Dej rozhod na pracoviště!“ Všechno se odbylo v klidu.

Velkou ranou byla pro nás zpráva o jeho ztížení 19.11.1949.

Začátkem roku 1951 jsem byl odeslán ke studiu na vojenskou akademii gen. štábu v Praze a po ukončení přemístěn na MNO - velitelství výsadkového vojska. O gen. Palečkovi jsem neměl žádné informace až do května 1952, kdy byl z vězení propuštěn. Začátkem roku 1954 jsem měl úraz při seskoku padákem a byl jsem převezzen do ÚVN v Praze. Jednoho dne se otevřely dveře do mého pokoje, vstoupila zdravot-

ní sestra a oznámila mi, že mám návštěvu. K mému ohromnému překvapení se ve dveřích objevil gen. Paleček. Samozřejmě v civilu a v ruce držel jakousi tašku. Posadil se na židli vedle mého lůžka. Chvilku si mne prohlížel a povídá tak, jako bychom se viděli den předtím: „Tak jsem slyšel, že jsi zapomněl skákat padákem, přišel jsem se na tebe podívat.“ Kulil jsem oči a něco blekotal. Paleček povídá: „Nic si z toho nedělej, v životě tě mohou potkat horší věci!“ Uklidnil jsem se a pěkně jsme si povídali

Porada zástupců MKVV

V pořadí již čtvrté jednání zástupců klubů výsadkových veteránů ČR se uskutečnilo 17.6.2003 v Praze. Z poslední společné porady vyplynul pro pražské výsadkové veterány úkol shromáždit, vyhodnotit a připravit materiál pro změnu v organizaci výsadkových veteránů ČR. To byl také hlavní náhled v programu společné porady, jejímiž účastníky byli zástupci klubů veteránů Chrudim, Liberec, Písek, Plzeň, Praha, Prostějov, Zlín a zástupce asociace „Vojáci společně“ plk. Kostýř a zástupce armády ČR pplk. Ing. Hanák.

V první části zástupci jednotlivých MKVV informovali o současné situaci a činnosti v jejich organizacích. Druhá část byla věnována problematice a perspektivě KVV ČR. Z přednesených informací lze učinit jednoznačný závěr - nárůst činnosti, mnohostrannost a stabilita členské základny. Zajímavou informaci podal předseda MKVV Chrudim kolega Banašák, že v příštím roce připraví instalaci pamětní desky J. Černotovi v Břaclavě.

o všem možném, co souviselo s ostatními kamarády, a o naší činnosti. O svém osudu netečkl ani slovo, jako by v jeho případě o nic nešlo. Asi po hodině se zvedl a řekl: „Tak kluky pozdravuj a řekni jim, že na ně vzpomínám!“ Podal mi ruku. Trochu se mi zamžily oči. Odešel ke dveřím, vrátil se, sáhl do tašky a povídá: „Mám bych zapomenl.“ Tady ti máma posílá nějakou buchtu.“

To byla poslední chvíle, co jsem tohoto vzácného člověka viděl naposledy. *kol. Pelc*

Druhá část byla zahájena úvodním vystoupením plk. Kostýře za asociaci, pplk. Ing. Hanáka za AČR a kol. Galvase, který rozebral a nastínil důvody k reorganizaci KVV ČR. Kolega Řepka potom analyzoval dosavadní činnost výsadkových veteránů ČR. Následující diskusi se zástupci MKVV měli vyjádřit souhlasem nebo nesouhlasem vstupu do asociace „Vojáci společně“ a k případné registraci u Ministerstva vnitra ČR. Z diskuse vyplynul závěr: asociace „Vojáci společně“ - NE!, registrace je na rozhodnutí jednotlivých MKVV. (Pro registraci se kladně vyjádřili tři zástupci MKVV.) Dále bylo přijato - ponechat stávající stav KVV ČR, uvažovat o změně názvu na Klub vojenských výsadkářů ČR. Protože až doposud nebyl realizován „Den výsadkářů“, stanovit pro vnitřní život MKVV 18. června jako památný den výsadkářů. Přísť poradě (bez udání termínu) se uskuteční v Prostějově. Podrobnější informace ze společné porady budou zveřejněny v „Z“ 30. *kol. Řepka.*

PLNÍME SLIB

Před několika roky dal nás KVV při 43. vpr Chrudim slib gen. Krzákovi, že každý rok při výročí seskoku paraskupin CALCIUM a PLATINUM u nás na NASAVRKU uctíme památku těchto hrdinných mužů a jejich neméně statečných opatrovníků z řad tehdejších občanů.

Plk. ve výslužbě Jaroslav Klemeš, jeden ze dvou dosud žijících členů výsadku PLATINUM a čestný člen našeho klubu, přijel s dalším členem našeho klubu plk. H. Poradou z Ústí nad Labem v předvečer vzpomínkové akce. S členy našeho KVV poseděli v klubu chrudimských výsadkářů, kde kolega Klemeš ochotně odpovídal na všechny otázky.

Napjatě jsme poslouchali, jak tehdy jako osmnáctiletý mladík v roce 1940 se čtyřmi kamarády opouštěli protektorát pěšky přes Slovensko, Maďarsko, Jugoslaviu, pak vlakem přes Balkán, Řecko a Turecko. Lodí jeli až do Francie, kde se zúčastnili jako příslušníci 2. čl. pěšího pluku marného boje Francouzů proti vpádu fašistů. Po pádu Francie se jim podařilo čtrnáctidenní dobrodružnou plavbou jednou z posledních lodí dostat do Anglie, kde se připravovali na svou budoucí činnost „doma“, to je v týlu nepříteli na okupovaném českém území.

Druhý den, 15.2.2003, jsme se v ranních hodinách opět sešli v kasárnách, kde na nás již čekal vojenský autobus s čestnou stráží aktivních příslušníků praporu a zástupci ČSDS. V NASAVRKÁCH přisedá dvaadvádesátiletá, stále nesmírně čilá paní M. Fialková, také čestná členka našeho KVV. Ta tehdy po seskoku paraskupin pro ně pracovala jako spojka.

Dojíždíme do nedalekého Hradiště, kde u domu Korábkových nás čeká jejich rodina. K pamětní desce nastupuje ozbrojená čestná stráž výsadkářů 43. vpr s praporem a dva naši členové Mudroch a Bruna ve výsadkových uniformách. Paní Fialková přibližuje účastníkům tehdejší situaci a její výklad doplňuje osobními zážitky J. Klemeš. Jsou položeny věnce, které později byly přeneseny na hrob manželů Korábkových, kteří se statečně starali o členy výsadku bez ohledu na kolemslídfčí gestapo. Členové rodiny nás potom na rozloučenou hostí domácími koláči a becherovkou.

Naše vzpomínková akce pokračuje na Krásném, kde byla doskoková plocha výsadku. Také zde vzpomíná J. Klemeš a p. Fialková na pohnuté chvíli před 58 lety. Z Krásného přejíždíme do Javorného, kde u chalupy Novákových nás vítá poslední dědička tohoto gruntu s rodinou své dcery. Tento dům, přilehlá stodola a jejich obyvatelé poskytli výsadku CALCIUM a dalším odbojářům v zimních měsících roku 1945 střechu nad hlavou, teplé jídlo a hlavně relativně bezpečný úkryt. Tam mohl radista K. Niemczyk, dnes žijící v Austrálii předávat zprávy o činnosti do Anglie a ostatní čerpat sílu pro svou nebezpečnou práci.

Také zde před pamětní deskou stojí čestná stráž a jsou položeny květiny. Paní Fialková s J. Klemešem svými vzpomínkami přibližují hrdinství obyvatel tohoto domu, kteří tehdy výsadkáře ukrývali. Jsme pozváni do budovy, kde bylo připraveno pro všechny velkorysé občerstvení. Na závěr J. Klemeš děkuje jednak hostitelům za tehdejší nezištnou pomoc, jednak všem účastníkům za to, že nezapomínají na hrdinství lidí ve 2. sv. válce a důstojně uchovávají památku na všechny, kteří se dnešních dnů nedožili.

kol. S. Rychlý

KRONIKY V PROSTĚJOVĚ

Kronikáři byli, jsou a budou vždy uznávání za svoji vysoce prospěšnou práci jako zdroj informací o současnosti, ale i nedaleké minulosti. K tomu posloužily kroniky v místním klubu výsadkových veteránů na setkání a soutěži kronik v Prostějově 25. dubna 2003.

Představily se zde kroniky z Hradce Králové, Chrudimi, Náchoda, Liberce, Prostějova, Zlína a od skupiny Sobotovců. Navíc byly vystaveny kroniky Sabinovského útvaru, Holešovského útvaru a kronika z Bratislavy.

Přestože každá kronika byla jiná svým uspořádáním, způsobem vedení, rozsahem a obsahem, časovým rozpětím, měly jedno společné - zaznamenávat a zdokumentovat bohatou a všestrannou činnost výsadkářů veteránů v místech svého působení, seznámit hlouběji s životem a činností v jednotlivých klubech, což byl také hlavní cíl této soutěže.

Pro hodnocení kronik byla stanovena kritéria: 1) systematická, 2) dokumentace a komentáře, 3) celkový dojem. Aby hodnocení bylo co nejobjektivnější, byla jmenována nezaujatá komise v čele s místopředsedou M. Pištákem a členy: kronikářka a redaktorka Radničních listů Y. Kadlecová, redaktor Červených bareů P. Frank z Bratislavy a náčelník vojenského klubu VÚ 8280 kpt. M. Mucha. Předseda komise M. Pišták před vyhlášením výsledků řekl, že si velice

vází toho, že byl výborem KVV Prostějov jmenován předsedou komise a že se této akce mohl zúčastnit. Velice pochvalně se vyjádřil o činnosti výsadkových veteránů, o příkladné semknutosti a hrdosti na tradice, ale i na současnost výsadkových veteránů, kladně hodnotil i úzkou spolupráci českých a slovenských veteránů. Byl velmi příjemně překvapen vysokou úrovní zpracování kronik a řekl, že všichni ti, co na kronikách pracují, zaslouží uznání a poděkování. Poté předal čestné uznání všem zúčastněným MKVV a poháry za obsazení prvního místa pro kronikáře KVV Prostějov kol. Věrně, za druhé místo pro kronikáře MKVV Zlín kol. Zelingera a za třetí místo pro kronikářku MKVV Liberec kol. A. Sadílkovou.

Akce přispěla k hlubšímu poznání činnosti MKVV, k vzájemné konfrontaci kronikářů a jako podnět těm MKVV, které doposud kroniky nevedou. Výbor KVV Prostějov poděkoval všem členům komise za náročnou a objektivní hodnocení, veliteli VÚ 8280 pplk. gšt. Ing. O. Pálenkovi a pplk. Ing. J. Šafandovi za podporu této akce, kol. J. Vondrovi za sponzorský dar tří velmi drahých pohárů, kpt. Muchovi za perfektní akce u útvaru. Výbor také děkuje všem MKVV, kteří tuto akci jakýmkoliv způsobem podpořili. Připojuje se také k přání místopředsedy M. Pištáka, aby výsadkoví veteráni pokračovali ve své činnosti alespoň tak jako dosud. kol. Řepka

Za Kutnohorskými havíři

Ve dnech 21.-22.6.2003 absolvovali členové KVV Prostějov takto nazvaný zájezd. První den navštívili jeden z nejmohutnějších a nejzachovalějších českých hradů PERNŠTĚJN. Ve Žďáru nad Sázavou si prohlédli konventní kostel NANEBEVZETÍ PANNY MARIE, zámecké objekty, kde je expozice zámeckých klavírů, dále hřbitovní kostel na ZELENÉ HOŘE, který je od roku 1994 pod ochranou UNESCO. Večer ve MLÝNĚ kol. Bauera, který nám poskytl střechu nad hlavou, se při opékání buřtů projevil jako velký bavič kol. Spáčil. Ten udržel družnou zábavu až do pozdních nočních hodin.

Druhý den byla prohlídka historické části KUTNÉ HORY, např. chrámu sv. Barbory. Naskytla se nám i příležitost zhlédnout tradiční slavnosti u příležitosti založení KUTNÉ HORY s průvodem v dobových kostýmech. Při zpáteční cestě jsme si ještě prohlédli zámek v Litomyšli. Domů jsme dojeli naplněni hodnotnými dojmy.

Akce Pálava

Zájezdu na jižní Moravu z KVV Prostějov se dne 10. května tohoto roku zúčastnilo 37 členů. Měli jsme nádherné počasí na všechny tři akce, které jsme si naplánovali.

Nejdříve jsme se zastavili ve vinařské obci Klentnice na úpatí Pálavských vrchů, odkud jsme se po lesní cestě dostali do sedla mezi Siroťčím Hrádek a Stolovou horu, což byly cíle naší první akce. Siroťčím Hrádek je zřícenina poměrně hradu ze 13. století, který byl za třicetileté války pobořen Švédý. Zachovaly se jen zbytky hradního paláce. Stolová hora, jejíž plochý vrchol jsme celý obešli, byla osídlena již v ml. době bronzové. Na svazích jsme si prohlédli několik vápencových skalních věží a

DUKLA PROSTĚJOV A DĚVČATA

To, co bylo pro mnohé generace jen nespolečným snem, se stalo skutečností. Zrušením sportovního centra pro reprezentační družstvo žen parašutismu v klasických disciplínách na letišti Příbram vznikla otázka, jak dále? Na návrh ústředního trenéra parašutismu a zároveň velitele ASO Dukla Prostějov mjr. J. Blaška bylo toto ženské družstvo přemístěno do Prostějova a děvčata se stala členkami Para klubu při Dukle Prostějov. Zde našly ty nejlepší podmínky, jaké v dnešní době bylo možné připravit. Jejich novým trenérem byl zvolen bývalý úspěšný reprezentant Dukly a Československa Ivan Hoššo. Spolupráce Dukly a ženské reprezentace začala velmi dobře. Děvčata absolvovala v Prostějově první dvě společná soustředění a podle vyjádření trenéra je spolupráce na vysoké úrovni. Čeká je ještě velmi mnoho práce, ale jsem přesvědčený, že je to ta nejlepší cesta, která může vrátit ženskou reprezentaci do světové špičky. Věřím, že čas a dosažené výsledky přesvědčí všechny o tom, že tento krok byl správný a v dané situaci jedině možný.

kol. I. Hoššo

puklinových propastí. Z obou míst jsme přehlédlí celou chráněnou oblast od vodních nádrží NOVÉ MLÝNY až po MIKULOV. Kochali jsme se také i zajímavou květenou.

V příjemném prostředí restaurace hotelu BLANKA jsme poobědvali a odjeli do LEDNICE k návštěvě renesančního zámku ze 16. století a jeho zámeckých zahrad. Tři hodiny, které jsme si na prohlídku vyčlenili, uběhly jako voda. Mírně unaveni jsme se přesunuli do jedné z nejznámějších vinařských obcí jižní Moravy, do ČEJKOVIC, kde jsme ve sklepní vinárně U TEMPLÁŘŮ završili náš výlet čtyřhodinovým rozjímáním nad bílým a červeným vínem, od kterého se nechtělo domů.

Akci připravil a jako průvodce se osvědčil kolega Starý

Víte že

1. MKVV Zlín ve svém plánu klubových akcí v období duben - srpen má naplánováno těchto akcí 14. Na celý rok 2003 potom úctyhodných 23 akcí. O průběhu některých z nich budeme informovat.

2. Manželé Plesarovi z České Lípy, jinak pravidelní organizátoři setkání těch nejstarších ročníků výsadkářů ve Splavech, nám zaslali 200 Kč na distribuci Zpravodaje. Děkujeme.

3. KVV Chrudim zaslal pěkně graficky zpracované pamětní listy členům KVV Prostějov kol. Vernerovi, Jeremiašovi a Opletalovi jako projev díky za spolupráci při zakládání a činnosti jejich klubu.

4. MKVV Liberec nám oznámil své přejmenování na Klub vojenských vysloužilých výsadkářů. Také oni mají v plánu činnosti na tento rok naplánováno úctyhodných 17 akcí a pět akcí ve spolupráci s KVD Liberec.

5. KVV Prostějov udělil „Zlatý odznak“ kol. Ing. Rudolfovi Tesařovi, ČSc. z plzeňského klubu, ve kterém byl zakládajícím členem a nekolikrátým předsedou. Podmínky pro udělení splnil v celém rozsahu.

6. Dosud z největší vzdálenosti ve světě, a to až z Číny, nám zaslal pozdrav náš kolega Fr. Stavný, který tam byl jako obchodní zástupce jednoho prostějovského podniku.

7. Kolega Kvasnička z Tábora, jinak člen MKVV Klatovy, si pohrál se zhotovením PF, které nám zaslal jako přání k Novému roku. Na kartonu je nalepený virtuální z balzy, padák s balíčkem, kometa a zvoneček. Malé umělecké dílo.

8. Kolega Janáček nám oznámil, že v létě 2002 organizoval oblastní výbor KVV - SR Bratislava seskok 32 veteránů, ze třech letounů AN-2. Tento seskok nahlásili jako světový rekord a požádali o zápis do GUINNESOVI KNIHY REKORŮ. Průměrný věk účastníků byl totiž 62,8 roků, součet jejich let byl 2009,6. Účastníci měli před tímto seskokem průměrně 552,3 seskoků na osobu, celkem 17674 seskoků. Nejstaršími účastníky byli 70-ti letí kolegové A. Geogrievský, L. Denkoczy, L. Platko a P. Bučka. V letošním roce chtějí tento rekord překonat zorganizováním česko-slovenského veteránského seskoku.

9. KVV Chrudim na loňské výroční schůzi oslavil 5. výročí svého založení tím, že všem členům předali pamětní listy a věcné dárky.

10. Před šedesátí lety, dne 8. března 1943, zahynul u Sokolova v hrdinném boji v čele svých vojáků kpt. Otakar Jaroš. Odvážný a vysoce morální profesionální voják naší armády, pro kterého čest a odvaha nebyla jen prázdná slova. Snad proto, že se to stalo na východě, zatím žádný náš útvar po tomto hrdinovi nebyl pojmenován. Jen malou náplastí může být to, že ve Strašicích máme mechanizovaný prapor „Sokolovský“.

11. Naši vojáci sřezili letiště v Ruzyni i pomocí komplexu „SNĚŽKA“, ten umožňuje zjistit jakýkoliv pohyb v poloměru 9 km sledovaného prostoru.

12. Od roku 1965 do dnešních dnů na Kamenci v Orlických horách existuje spolupráce armády s náhodnými školáky. Na počátku byli chrudimští výsadkáři, později výsadkáři z Prostějova. Na jména legendárních velitelů těchto akcí Pionýra jako Kolářík, Lang, Klementa, Čejka, Janků mnozí „absolventi“ těchto táborů stále vzpomínají. Letos v únoru vedli tento výcvik dětí v přežití vojáci z Náměště.

13. KVV OV Bratislava měl koncem minulého roku 79 členů. Na výroční schůzi byl novým předsedou klubu zvolen Ing. Ladislav Hrena.

14. Kolega Jiří Beneš, účastník akce „Výsadkáři - záchranáři“, viz. článek „Z 28“ od kol. Hampla doplnil, že se jednalo o sněhovou bouři, že cestující z havarovaného letounu spouštěli před sebou ve stanových dílcích k Ovčárně, kde jim byla poskytována první pomoc. Teprve potom je na saních odváželi na rozcestí k „Hvězdě“. Rozhodující podíl na organizaci záchranných prací měl tehdy npor. A. Štětka.

15. Na třetí setkání se sešli dne 24. 4. 2003 v budově bývalého UDA Praha veteráni - příslušníci PARA - sekce UDA Praha. Setkání se zúčastnili kol. J. Kašpar, D. Minkewitzová, M. Vaněk, J. Kvasnička, Q. Quigwerez, V. Lammer, B. Šnobl a pararekordmanky M. Černá, A. Podlůcká, E. Váňová, J. Zimová s manželem. Jako hosté V. Rybířová, J. Hanák a M. Bartůnek. Při setkání odhalili vlastní PARA-TOTEM jako symbol slávy výsadkového vojska, příslušnost ke sportovnímu parašutismu, v upomínku na existenci PARA - SEKCE UDA Praha a na nežijící kolegy. Předsedou byla zvolena E. Váňová.

16. Zástupci KVV Prostějov, kol. Jeremiáš, Verner a Hájek položili 9.5.2003 na prostějovském hřbitově kytičky k památníku všech vojáků, kteří zahynuli ve 2. sv. válce.

17. Ivan Jan Lukášek oslavil své osmdesátiny za přítomnosti šestatřiceti rodinných příslušníků a několika hostů. Pension „Stará škola“ byl u vytržení při zpěvu starých trampských písní a hitů ze šedesátých let.

18. Na šestém zimním mistrovství Slovenska ve víceboji všestrannosti v kategorii M-18 získal první místo kol. Pavel Bučka. Blahopřejeme tomuto nezmatovi.

19. Na opakující se dotazy, jak vypadá klubový stejnokroj, odpovídáme: skládá se z jednořadového tmavě modrého saka s našitými kapsami, šedých kalhot, bílého modré košile (nebo i bílé), tmavě modré vazanky a klubového odznaku na kapsičce saka. Ušitý saka v ceně 2000,- Kč a klubový odznak 300,- Kč lze zájemcům zabezpečit. Kontaktní telefon: kol. Jindřich Starý 5482 357 311.

20. Prvním českým výsadkovým veteránem, který běžel Gabčíkův memorii (9. ročník), byl Bohuslav Petruška z Prostějova. V kategorii nad 60 let si počínal vynikajícím způsobem, když doběhl jako druhý. Blahopřejeme.

21. Na sněmu vojenských výsadkářů SR byl na další funkční období zvolen předsedou KVV-SR kol. Anton Múdry. V průběhu jednání sněmu předal kol. Řepka kol. Múdrému „Zlatý odznak“ klubu výsadkových veteránů České republiky za dlouholetou vedoucí činnost v KVV - SR a za osobní angažovanost při upevňování spolupráce slovenských a českých výsadkových veteránů.

22. V červnu byl přeznačen 11. průzkumný prapor do podřízenosti MO pozemního vojska. Na slavnostním aktu převzal pplk. Ing. J. Starý od místostarosty města Prostějova pana Pištáka prapor, který město útvaru věnovalo.

23. Dva naši kolegové se zúčastnili sřezlecké soutěže velitele II. průzkumného praporu. Z dvacet pět dvoučlenných družstev se umístil ve sřezbě z pistole na prvním místě náš kol. R. Zapletal nástřelem 47 bodů z padesáti možných. Ve sřezbě ze samopalů zvítězil kol. B. Petruška nástřelem 94 bodů ze sta možných. V soutěži družstev bylo družstvo KVV PV první. Co se v mládí naučíš, to se nezapomíná.

Výsadkovým veteránům

V. Mrázek

Přátelé,
každé století má svůj lesk a stín
a my žili jsme ve dvacátém;
ve století vědy a techniky
pro lidstvo tak významném.

Ale ta léta minulá
radosti i smutek nosila,
válku, svobodu, revoluce i živelní pohromy
naše generace prožila.

My s armádou život spojili,
vojenské službě život dali,
však léta nám síly ubrala
a dnes se z nás veteráni stali.

Čas ten neúprosný je,
rudý barek už nám nekryje bujnové křtici,
dnes nabrali jsme jiný vzhled,
šediny máme pod čepicí.

Dřív čas z nás nikdo neměřil,
teď drahý je nám každý den
a ráno, když nás nic nebolí,
jsme šťastní, že to není sen.

Ale i když nám problémů přibývá,
krásné je, že žijem,
naplníme slova řečená kdys římských
Horáciem:
„UŽÍVEJ DNE – CARPE DIEM!“

PODĚKOVÁNÍ

všem, kterým individuálně zasláme „Zpravodaj“ a kteří reagovali na naši výzvu o zaslání členského příspěvku. Do této doby to byli tyto kolegové:

Valenta, Šenkeřík, Švandrlík, Tobíšek, Opluštil, MuDr. Mlík, Mlčák, Burešovi, Neheřa, Rábek, Bilek, Rerek, Hamáček, Mechanický, Petržela, Fišer J., Malovaný, Hric, Tománová, Popelka,

Chudoba, Filip J., Kytar, Roler, Kocman, Stolár, Horák, Matoušek, Úlehla, Hynek, Beneš, Hruška, Haman, Kubíček, Honejšek, Hádek, Raždík, Kandler.

Poděkování patří také Vám, kteří jste našemu výboru KVV a všem členům zaslali přání k Velikonocům nebo nám poslali pozdrav ze svých cest.

Museli jsme se rozloučit

V prostějovské obřadní síni dne 30.5.2003 spolu se zarmoucenou rodinou se přišli rozloučit s kolegou Josefem Majirským jeho přátelé, spolubojovníci, kolegové, výsadkáři a spoluobčané. Jeden z našich nejstarších členů nás opustil po delší nemoci. Tak v 81 letech byla skončena životní pout příslušníka 2. paradesantní brigády, bojovníka v SNP, výsadkového funkcionáře naší výsadkové brigády a odbojáře. Ználo jej mnoho vojáků výsadkářů a ti všichni na něj budou vzpomínat.

PŘÁTELSKÁ VÝZVA

Pojedete-li do Prahy naplánujte si cestu tak, abyste v matičce Praze mohli strávit poslední čtvrtky v měsíci. V odpodlehlost hodinách posledních čtvrtků najdete mnohé z pražských kolegů - a v budoucnu snad i mnohé z vás - v klubu CI-5, kde se dá popít, popít a hlavně posedět, popovídat si a potěšit se ze vzájemných neformálních setkání.

Před deseti lety se takto setkávali zakládající členové KVV Praha, ale klub se rozrostl již na osm desítek členů a někdejší přátelská setkání se proto zákonitě změnila na poněkud strohé schůzování, kde na popovídání moc místa nezbyvá. A tak se ke svému 10. výročí vrací k tomu, co bylo původně a navíc zve všechny kolegy z celé republiky a pochopitelně i ze Slovenska na chvíli posezení i odpočinku s přáteli a známými.

Kde že se ta setkání konají? Metrem trasy B jedte na nádraží Praha - Smíchov v prvním voze, vystupte širokými schody ve směru jízdy metra a pokračujte stejným směrem užšími schody do úrovně ulice, kde jsou stanoviště městských autobusů. Po levé ruce uvidíte na rohu protější strany ulice Klub CI-5 a ARMY SHOP. Projděte restauračním zařízením až nakonec a po schodech sestupte dolů přímo ke stolům, kde již určitě potkáte někoho známého, nebo se s někým seznámíte. Přijedte, těšíme se na vás!

kol. Minkewitzová

PARAŠUTISTICKÝ ODZNAK

Ve vojenském ústředním archivu v Praze jsem v důvěrných spisech velitele 2. pdb pplk. pěchoty Vladimíra Příkrýla nalezl jeho příspěv z 10.8.1944. Náčelníku ČS vojenské mise v SSSR brigádnímu generálu Heliodoru Pikovi potvrzuje převzetí 2335 parašutistických odznaků pro 2.ČS samostatnou paradesantní brigádu v SSSR a sděluje, že jejich počet je nedostatečný. Úvádí, že 2. pdb má stav 2815 příslušníků a žádá o zaslání dalších 700 odznaků, aby mohly být uděleny i instruktorům Rudé armády u 2. pdb. Pplk. Příkrýl v brigádním rozkaze č. 115 ze 14.8.1944 v čl. 10 uvádí: dnešního dne přiděluji podle níže uvedeného rozdělovníku paradesantní odznaky. Jsou to odznaky příslušníků 2. ČS samostatné paradesantní brigády a budou vydávány slavnostním způsobem podle dispozice velitele útvaru, oddílu a samostatné setniny. Vzhledem k nedostatečnému počtu došlých odznaků, budou tyto vydány pouze těm, kteří provedli seskoky z balonu a letadla (neodmítli seskok a nebyli během posledních 6 měsíců kázeňsky trestáni). Odznak se stane majetkem každého příslušníka 2.ČS sam.par. brigády, jemuž byl přidělen, a při případném odchodu od brigády bude mu do osobního průkazu zapsáno potvrzení o tom, že je oprávněn ho nositi.

Jednalo se o smaltovaný odznak ve tvaru trojúhelníku o výšce 33 mm, největší šířce 18 mm.

Na fialovém podkladě je bílý vrchlík padáku s bílou postavou parašutisty pod šňůrami. V osmi šňůrách je státní znak: český lev se slovenským křížem na prsou. Odznak byl vyroben v létě 1944 v SSSR, je na šroub a matka nese nápis azbukou: Poběda Moskva.

Příslušníci 2. pdb s tímto odznakem na prsou statečně bojovali i umírali jak v bojích v předhůřích Karpat, tak v bojích na Slovensku, kde byli ihned po přistání nasazováni na již hroutící se povstaleckou frontu. Až v horách po přechodu na partyzánský boj se z konspiračních důvodů většina z nich s tímto odznakem rozloučila, mnozí bohužel již navždy.

Uvítám vzpomínky pamětníků k tomuto odznaku.

kol. Václav Kameník

MDŽ

Prostějovští muži pozvali dne 8. 3. 2003 své ženy na koncert Pavla Bobka. Když je takto příjemně naladili, připravili pro ně přátelské setkání v hotelu Avion, na němž každou ženu přivítali kvetoucím karafiátem. Kolega Řepka v době připraveném projevu ženám poděkoval, popřál všechno nejlepší a vyzval k přípitku na zdraví. Kolega Starý potom přednesl básničku „Poděkování k MDŽ“, uveřejněnou v „Z“ 28. Po chutném dlabanci podle vlastního výběru se při harmonice zpívalo a hodovalo až do půlnoci.

VZPOMÍNKY

Vzpomínám na jednu mimořádku, ke které došlo u výsadkové brigády někdy v šedesátých letech na letišti v Prostějově. Tato mimořádku, které jsem byl svědkem, si nevyžádala lidské životy ani zdraví, avšak ukázala, že předpisy se mají dodržovat a že hazardovat s lidmi se nevyplácí.

Bylo to takto: stáli jsme ustrojeni do padáků a čekali, až na nás přijde řada. Prapor měl v rozvrhu cvičné seskoky. U brigády probíhal běžný výcvikový den, na všech cvičišťích bylo živo, od lesíka se ozývala střelba, výsadkové cvičiště plné lidí, nad námi hučela mašina a sypala jednu výsadku za druhou. Před hangárem, v řadách po dvaceti, stáli ustrojeni výsadkáři a velitelé dokončovali poslední kontroly padáků. Seskoky řídil zástupce velitele brigády pplk. Jaroslav Krátký.

Iljušin dojížděl po přistání k hangáru, kde stály v této době poslední dva výsadky. Řídící domlouval něco s piloty a my všichni jsme věděli, oč jde. Předpis totiž stanovil, že při dohlednosti menší než 1500 metrů, při výšce mraků pod 600 metrů je zákaz vysazování. Řídící seskoku byl v presu. I on chtěl ohlásit veliteli, že prapor „odskákal“. Stačila slabá půlhodinka a bude hotovo. Jinak se resty potáhnu bůhví jak dlouho. Řídící se rozhodl - nasednout. Předposlední výsadka nastoupila do letounu, ten naroloval k Bedihošti, aby se zvedl proti větru, který sílil. Za chvíli se mašina vznášela nad kukuřicí a mizela v mracích. Co se mezitím stalo s počasím, se dá vyjádřit jedním slovem - pohroma. Fronta vysokých černých mračen se hnala od Vysočiny k nám tak rychle, jak jsme to nikdy předtím nezažili. V mracích vrčel Iljušin plný lidí. Prekérní situace.

Nevím, zda rozkaz k přistání vydal řídící létání, nebo se k tomu rozhodl kapitán letounu. To ale ani není důležité. Prostě jsme slyšeli, že mašina začala klesat, dohlednost byla nějakých 100-200 metrů. A od Bedihoště z mraků sedá náš letoun. Zabláhli jsme Iljušina, jak dosedl v půli letiště. Plnou rychlostí přešel silnici od PZH a po prodloužené ranveji se řtil do kukuřičného pole, v němž zmizel. Záblesk, dým a

náhlé ticho. Od místa havárie se po letišti s mlhou valily koudele smradlavého kouře, ozval se křik hoří! Ale nehořelo. Iljušin po dojezdu do kukuřice zachytil pravou vrtulí a pravým podvozkovým kolem o hromadu pytlů umělých hnojiv, která tam byla vzorně naskládána. Nebyť toho, letadlo by dojelo úplně bezpečně. Takto však ještě v plné rychlosti o tuto haldu urazilo pravé kolo a těžká svištič vtule rozmetala dusíkaté směsi do větru. Letadlo se položilo na pravé křídlo, otočilo kolem svislé osy a zůstalo stát. Z motoru vyšlehl plamen a následně vše utichlo. Jen ten prach hnaly hnaný větrem v té mlze vypadal jako kouř z požáru.

Všichni, co řídili tyto seskoky, se hnali k místu zastavení letounu. Autojeřáby, sanitky a obsluha letiště. Šťěstí je také náhoda, ti kluci v tom letadle ho měli víc jak dost.

Mašina bez pravého podvozkového kola a s roztržštěnou vrtulí nakloněná, ale jinak neporušená nehořela. Lidé byli živí a zdraví! Mašinu za pár týdnů na místě opravili a ta po revizi odletěla do Mošnova. Viníci byli vzati k odpovědnosti.

Na onom místě, pohnojeném a přeoraném, ještě dlouho rostlo nejvyšší obilí a nejlepší tráva.

kol. Hrbek

Nyní něco málo o velitelích, jak se na ně ještě matně pamatuji. Za mého působení v Zákupech byl velitelem praporu mjr. Kňourek, nazývaný „Chlapišák“, protože takto nás často při nástupech oslovoval. Byl to velitel na svém místě, a i když byl přísný, byl uznalý a u mužstva velmi oblíbený. Na další velitele v Zákupech si již nevzpomínám. Ve Stráži pod R. byl velitelem učiliště škpt. Josef Černota, velitel s velkým „V“, odvážný, fyzicky velmi zdatný, za války prošel výcvikem COMANNDOS v Anglii a byl členem skupiny WOLFRAM, vysazené v Beskydech. Měl rád své vojáky a všichni jsme si ho vážili. Následně jej nahradil mjr. Oldřich Talášek, také příslušník západního vojska. Ten však byl již odměřenější k podřízeným a ne nadarmo byl nazýván „Olda Studený“. Náčelníkem štábu byl škpt. Jan Švachula, také západák, který měl dobrý vztah k podřízeným. Velitelem velitelské

roty kpt. Josef Geprt, bývalý příslušník Svobodovy armády. Pro svá občasná kázeňská provinění žil často ve stresu a byl nadřizenými dost přehlížen. K podřízeným však měl vřelý vztah - až někdy familiární, čehož někteří i zneužívali. Z dalších velitelů mi utkvěl v paměti významný spojač - odborník, přátelsky vystupující velitel radioroty kpt. Vavřda, dále velice oblíbený a uznávaný autonáčelník mladý npor. Václav Vávra, proviantní náčelník npor. Koníček, jeho zástupce por. Miloš Červa, novopečený zbrojíř por. Vojtěch. Ze skvělých důstojníků výcvikové roty musím uvést npor. Nikolaje Rusnaka, Dále por. Hlobila a Ivana Lukáška, později velitele Padákové stanice na Borečku a průkopníka v různých disciplínách seskoků. Bohužel, řada dalších jmen mi vymizela z paměti.

Takto v roce 1955 zavzpomínal ve svém dopise kol. Mlčákov kol. Strnad.

Když jsem byl na vojně já v roce 1955-1957, někdy jsem nebyl spokojen, přestože jsme se všichni měli dobře, až jsme si toho nevážili. Byli jsme mladí a hloupí. Po návratu z vojny jsem si uvědomoval, že v Sabinově to byla prakticky jedna rodina. S našimi „Mazáky“ jsme byli výborní kamarádi a o nějaké nadřazenosti nemohlo být ani řeči.

V této souvislosti musím napsat, že si dodnes vážím všech důstojníků, kteří byli našimi výbornými vychovateli, i když někdy mohli být i tvrdší. Vedli nás vždy k čestnému způsobu života a alespoň já si nepamatuji, že by někoho protěžovali.

Moji přímalí velitelé byli Človíček, Hlinsk, Hořejš, Popelář, Karas, ale velice dobře jsme vycházeli i s Jirase, Vondrou, Jarošem, Mlčákem, Hovorkou, Holmanem, Hufem a Voldánem, i když byli od jiných útvarů. Velmi dobře jsme si rozuměli i s Olejníkem, který s námi občas hrál kopanou. Sám jsem hrál v družstvu se Štibrányim, Vargou, Tkačkem krajský přebor v kopané. Měl jsem v Sabinově velice kvalitní kytarovou skupinu. Po návratu ze Sabinova jsem vystudoval vysokou školu v Bratislavě.

kol. Ing. Rozsypálek

Kolega K. Cigler z Měcholup přišel do Zákup jako dobrovolník v roce 1948. Z jeho několika vzpomínek, které nám napsal, jsme vybrali jednu.

Dobrodružství, na které nelze zapomenout, se událo u Tachova, kde měl ležet tankový prapor. To bylo obeháno ostatními drátem. Na drátech byly navěšeny plechovky s kamením. Do prostoru ležení vedly dva vchody. Úkolem našeho družstva bylo: přepadnout toto ležení a zničit velitelství.

Zalehli jsme na protějším kopci a po dobu 48 hodin jsme sledovali život v tomto táboře. K vlastní akci nás inspirovala zásobovací nákladní V3S s plachtou, která odjížděla vždy brzo ráno do města. Bylo snadné zastavit na zpáteční cestě toto zásobovací vozidlo a odzbrojit posádku, skládající se ze dvou mužů, obléknout si jejich uniformy a následně za odpovídající počty strážného vjet do ležení. Tam provést výsadek a za použití dělobuchů a samopalů proběhnout až k velitelství. Několika z nás se podařilo v zápalu „hry“ hodit dělobuchů do komínků, které vyčnívaly ze zemljanek, a tak je „zničit“. Jak komín, tak kamna obsahovala nemalé množství sazí a popela, při úniku ze zamořených prostor zemljanek byli jejich obyvatelé považováni za maskované příslušníky přepadové jednotky a tím v táboře nastal neskutěčný zmatek. Zatím co naše družstvo přechalo zadní branou do hustých křovin okolního lesa, v táboře se stále střílelo. Za splnění úkolu jsme byli povýšeni o jeden stupeň.

Náš 71. výsadkový prapor byl určen provést hromadný seskok na leteckém dni v Praze na ruzyňském letišti v roce 1955.

V přípravě jsme v okolí Prahy provedli osm seskoků, dokonce jeden do polí, kde se právě prováděl sběr obilí, a všichni jsme se taky po doskoku sběru zúčastnili. Noční seskoky jsme prováděli z balónů a jen jeden seskok jsme provedli z letadel do prostoru do Prahy.

Při generálce stál přede mnou v letounu četař Láda Tomášek a po zaznění klaxonu jsme letadlo opouštěli. Bylo to rychlé. Ládovi nějak nevyšel krok, a tak jsme skoro současně opouštěli letadlo. Při otevření našich padáků, ani nevím jak, proletěl jsem skrz šňůry Ládova padáku. To bylo potom klestání! Připadalo mi to jako JOJO. Chvilí byl Láda nahore, chvíli já, když jsme měli dopadnout na matičku zemi, tak jen jeden padák byl úplně naplněn. Kručí, to byl dopad! Zahučeli jsme mezi slunečnice a jedna mi po doskoku dala takovou „po čuní“, jako by mě kopl kůň. Přechkali jsme to oba ve zdraví.

Následovalo to hlavní. Hromadný seskok praporu na leteckém dni v Praze - Ružyni. Všechno proběhlo normálně. Podle pokynů jsem otevřel i záložní padák. V tom okamžiku byl ale konec s řízením padáku, a kam dopadnu, již určoval jen vítr. Ten mne zavál do těsné blízkosti diváků. Odepínám se z padáku a najednou slyším své jméno. Pootočí hlavu ve směru hlasu a k mému velikému překvapení ve vzdálenosti ne více než 10 metrů stála moje manželka. Pochopitelně, že jsme se objali. Toho si povšíml blízko stojící reportér. Po zjištění, kdo jsme, letěla do éteru zpráva: „Četař Milan Rech spadl manželce přímo do náruče.“ Může na takovou příhodu člověk zapomenout?

Když jsem působil ve funkci náčelníka operačního oddělení a zástupce NŠ výs. brigády v letech 1961-67, pracovali se mnou na oddělení kol. Mícháček, Stárek, Husák, Hron, Novák.

Každý rok jako vyvrcholení bojové přípravy, jsme pracovali a za řízení našeho velitele kol. Mansfelda prováděli praporeční cvičení. Na přípravě a provedení těchto cvičení se podílel celý štáb vb, zejména náčelníci druhů vojsk a služeb v tehdejší sestavě kol. Krátký, Müller, Musil, Koutecký, Steklý, Sklenka, Pecina. Šindler, Skřivan, Sporka, Huf, Fiala, Bičan, Klust, a i

další, kteří pracovali na úseku povolávání záloh, technického a materiálního zabezpečení.

V té době byla přijata nová koncepce boje vys. jednotek, tj. přechodů od působení malých diverzních skupin v týlu k vysazování větších organických celků, to znamená taktických vzdušných výsadků v síle praporu s cílem vytvořit podmínky pro zabezpečení vysokého tempa útoku pozemních vojsk. Na základě těchto požadavků jsme připravovali a prováděli s každým vpr hromadně vysazení celého praporu do týlu na 1-2 doskokové plochy s tím, že roty jako úderní skupiny měly za úkol zničit určené objekty, narušit a oslabit velení nepřítele, dezorientovat práci jeho týlových orgánů a v dalším se jako celek zmocnit důležitého prostoru, např. soutěsky, přechodu přes vodní tok, komunikačního uzlu nebo letiště a držet je do příchodu pozemních vojsk.

Vedení těmito požadavky jsme zpracovávali a prakticky prováděli cvičení po celém území naší vlasti na základě zpracovaného námětu a podle možnosti doskokových ploch, přiléhajících k vojenským výcvikovým prostorům nebo lesnímu a homatému terénu. Tak např. byl vpr vysazen v prostoru Uničov, Holič, Holešov, Mirovice, Mnichovo Hradiště, Kacěfov, Plužná, Harmanice a další. K tomu, aby mohl být tak velký počet osob a techniky vysazen (tj. cca 350-400 osob), bylo potřeba soustředit nutný počet letadel od dopravního výsadkového pluku, který v té době byl mimo jiné k této činnosti předurčen. Podle jeho možnosti zpravidla pro tento úkol vyčleňoval vždy do patnácti letadel IL-14 T. To vyžadovalo přesnou a odpovědnou součinnost jak velitelů leteckého, tak i výsadkového útvaru.

Samotná cvičení byla vždy životním zážitkem všem zúčastněných, neboť vysazení byla prováděna jak ve dne, tak i v noci do neznámého terénu. Na cvičení praporů byli povoláni vojáci ze záloh, kteří doplňovali jednotky na plánované počty a zdokonalovali se tak pro své mobilizační předurčení. Tato cvičení trvala bez přerušení vždy několik dnů a kladla vysoké požadavky na fyzické a morální vlastnosti všech zúčastněných. Příslušníci štábu vb v čele s velitelem vb, kteří cvičení řídili a byli zařazeni do ŘC a RS, prováděli seskoky do prostoru vysazení za stejných podmínek jako cvičící a v dalším průběhu cvičení řídili.

Vzpomínám, že stanovené úkoly při těchto cvičeních byly většinou vždy úspěšně splněny a velitelem vb kladně zhodnoceny a celá řada cvičících RS byla odměněna.

Další kvalitní vývoj ve výcviku jednotek a útvaru vb nastal v letech 1964-65, kdy k nám do Prostějova přilétali sovětské letci a přecvičovali jsme se na seskoky s letadlem AN-12, včetně nových padáků a vysazování těžké techniky. Vyvrcholením tohoto období bylo v roce 1966 cvičení „VLTAVA“, na které byl do sestavy vb zařazen i msp, a vb tak byla povýšena na operační svazek - výsadkovou divizi. Poprvé a naposledy tak plnila úkoly operačního výsadku v sestavě výsadkové divize.

Tyto vzpomínky jsou staré téměř 40 let, ale stále ve mně žijí a jistě vzpomínají i mnozí účastníci těchto cvičení. kol. Švandrlík

K napsání následujícího příspěvku vyprovokoval článek kol. Hampla v „Z 28“.

Stalo se totiž při zimním soustředění a výcviku výsadkových jednotek v Josenkách na Ovčárně. V jedno pozdní odpoledne se na naše velitelství dostavil příslušník horské služby s tím, že na jejich stanici dorazil vysleňený člen školní výpravy, která zabloudila a ztratila orientaci při cestě na Barborku. Jednalo se asi o třicetiletou

nou výpravu dětí ve stáří deset až jedenáct let. Vzhledem k nastávajícímu soumraku a zhoršení počasí bylo nebezpečí ohrožení života členů výpravy a nechtěného pádu do nechvalně známého Kotle. Rozsáhlost akce vyžadovala posílení HS o dobrovolníky. Přihlásilo se nám osm zkušenějších lyžařů a spolu se čtyřmi členy HS jsme se vydali na akci. Hned po výstupu na planinu u Petrových kamenů nás příroda poučila, že to nebude procházka růžovým sadem. Přepadla nás sněhová bouře. Naše maskáče se zakrátko proměnily v kruny. Nejtěžší a nejnamáhavější bylo brodění ve sněhu, kterým víchř zasypával stopu.

Díky obdivuhodné práci členů HS, jejich zkušenostem a znalosti terénu jsme školáky našli asi šest km od naší základny, na jedné z pasek. Chouli se kolem propadlého ohniště, ale byli celkem v dobrém stavu. Protože se počasí trochu zlepšilo, bylo rozhodnuto vydat se hned na zpáteční cestu. Rozešli jsme se kolem školáků a kratší cestou, méně strastiplnou, jsme k ránu dorazili na Ovčárnu. Zde již bylo pro všechny připraveno občerstvení, lékařská prohlídka a odpočinek. Mimo uznání a poděkování, kterého se nám dostalo jak od školní výpravy, tak i od členů HS, nás hřálo vědomí, že jsme prokázali zdatnost výsadkářů i za takto těžké situace. Pro nás tato akce znamenala nezapomenutelný zážitek a zkušenost, co takové extrémní přírodní podmínky na horách dokáží, co nebezpečí v sobě skrývají a nesmějí se nikdy podceňovat. kol. M. Vojtěch

Ve druhé polovině padesátých let nebyl u věrné kontroly přítomen voják Karel Špalek, příslušník 1. ročníku. Túto skutečnost staršína roty po večerce ihned ohlásil dozorčímu útvaru.

Vyšetřování nebylo nijak náročné. Objasnilo se, že voják Špalek má problémy se svým děvčetem, které mu vůbec nepíše, naopak ta že doma vyhledává společnost jiných chlapců. Na základě těchto podkladů (i se svolením prokurátora) jsme případ nehlásili a poslali velitele čety do místa bydliště Pavly, ke zjištění případného a to předpokládaného pobytu vojína Špalka.

Když mi následující den dopoledne předával velitel čety nejméně 180 cm vysokého „vazáka“, nemohl jsem uvěřit, jakou ruinu nám dovezl. Vojína Špalka jsme si potom s Frantou Košinou posadili mezi sebe a v klidu jsme si o všem pohovořili. Když dostal otázku, co by na to řekla jeho maminka (otce neměl), se slzami v očích nás prosil, abychom jí o tom nic neřekli, že svého činu lituje a že se polepší. Vzali jsme ho za slovo a navrhli jsme veliteli útvaru potrestat ho jen kázeňsky. To se i stalo a tento případ jsme pokládali za uzavřený.

Neuplynul snad ani týden od této události, když k veliteli útvaru byla ohlášena návštěva matky jednoho z příslušníků útvaru. Velitel byl na střelnici, návštěvu jsem převzal sám. Byl jsem celý bez sebe, když se kyprá žena, pravá Hanačka, vzorná ošetřovatelka dojníc JZD, představila jako Špalková, matka vojína Karla Špalka. K daleké cestě na Slovensko se rozhodla hned poté, co se od příslušníka SNB dozvěděla, že její syn spáchal trestný čin a že bude potrestán vězením. Přiznala se, že se to velice dotklo její dobré pověsti v obci a že by nám byla vděčná za to, kdybychom jí umožnili si se „svým senkem promluvit“ osobně. Nebylo nic snazšího, háček byl jen v tom, že celá rota plnila ostré školní střelby na střelnici Borkut nedaleko Hanisky u Prešova. Souhlasila s cestou na střelnici, kam jsme také zanedlouho dorazili. Rotu jsme zastihli po úspěšně splněných střelbách již při čištění zbraní. Vystoupení statné ženy z vojenského auta a zvláště její cesta za našeho doprovodu na shromaždiště roty způsobilo nebyvalý rozruch mezi příslušníky roty.

pokračování na str. 6

pokračování na str. 6

Následovalo to, co výrazně poznamenalo zbytek vojenské základní služby vojína Špalka. Ten, jakmile poznal svoji maminku, odložil samopal a pomalu se k ní loudal, sledován pohledy příslušníků celé roty. Paní Špalková se zastavila, zaujala „bojové postavení“ a toužebně vyčkávala příchodu svého syna. Jakmile došel Karel „na dostřel“, ubalila mu nečekaně svou upracovanou pravici takový záhlavec, že málem upadl, a teprve poté mu podala ruku. V tom okamžiku bylo slyšet jen povzdechnutí celé roty, po kterém následoval nebyvalý klid na střílnici.

Konec je již veselejší, a proto jen v krátkosti dodávám, že vojín Špalek se stal ve druhém roce základní služby vzorným vojákem - výsadkářem, velitelem družstva a že do zálohy odcházel v hodnosti četaře. Rodná obec se o vzorném výkonu základní služby četaře Špalka dozvěděla z dopisu, který jí zaslal velitel útvaru.

kol. Opluštěl

V přípravě na I., stejně i na II. celostátní spartakiádu nacvičovali příslušníci výsadkové brigády čtyři různá vystoupení. Nejmasovější zastoupení bylo ve skladbě „gymnastika vojáků“.

Naši vojáci vystupovali na všech okresních spartakiádách. Jednu z největších organizovali v Sabinově. Skladby všech složek byly působivé, dobře zvládnuté a před plnými ochozy vděčných diváků se cvičenci skutečně „předváděli“ Pravidelně závěrečným vystoupením byla skladba vojáků, celostátně uznávaná jako vrchol společných vystoupení.

Výbuch dělobuchů v pískovišti doskočíště na stadionu uvolnil lavinu připravených vojáků. Ti s mohutným „HURÁ!“ v několika vteřinách obsadili určené značky. Z magnetofonu zazněly úvodní tóny skladby a masa 250 těl jako jeden muž zahájila své cvičení. Čtyři takty a magnetofon ztichnul. Ve stejném okamžiku také strnula bronzová těla v bílých trenýrkách a cvičkách. V bezchybném postoji „POZOR“ s hrdě zvednutými hlavami čekala na další takty spartakiádní skladby. Strnul i kapitán Blažej na velitelském můstku. Podstatně horečnější však byla činnost nás, kteří jsme zajišťovali technickou stránku cvičení. Trvalo tak asi čtyři a půl minuty, než se podařilo vyměnit elektrickou pojistku v jističi. V té době již diváci skandovaným potleskem zdravili nehybnou masu vojáků na stadionu. Když tu opět zazněla znělka a vojáci znovu zahájili své cvičení, potlesk nebral konce až do frenetického vyvrcholení při stavbě pyramid.

Zdálalo se, že nakonec vše proběhne v pohodě. Potom ale za námi přišel otec asi s devítiletým chlapcem, který si držel zakrvácený kapesník na čele. Co se stalo? Při odpálení dělobuchů vylétla vrtulka třechho zapalovače a ve vzdálenosti přes padesát metrů na bočním ochozu stadionu udeřila chlapce do čela. Tento dělobuch svoji bezpečnostní vzdálenost několikrát překonal. Vojenský lékař, který byl s námi, toto lehké zranění ihned ošetřil. Kluk od nás dostal kupu odznaků a celá situace se tím vyřešila bez dalších komplikací. Poučení jsme si z této události ale odnesli a nic podobného se nám již neopakovalo.

kol. Opluštěl

Počátkem dubna 1967 probíhalo v Chrudimi soustředění 4. roty HPZ k výsadkovému výcviku. Velitel mu starší důstojník - výsadkář mjr. Valenta. Soustředění výsadkového výcvik byl komplexní. Proběhly první seskoky z N-2 a pak přišel 27. duben 1967, kdy jsme po pozemní přípravě k seskoku IL - 14 odjeli na letiště do Pardubic, odkud se startovalo. Bylo asi půl páté odpoledne, když jsme nasedli do letounu. Já byl poslední ve druhé výsadce a se-

děl jsem vedle Jardy Šulce. Řekl jsem mu: „Jardo, dnes ten svůj svátek oslavíme seskokem.“ On mně na to odpověděl: „Človče, já bych nejraději nešel“. Byl nervózní, zpoceny, jako by cítil, že ho něco nedobrého čeká.

Letoun odstartoval, nad letištěm Chrudim opustil IL-14 první výsadek. Následoval další okruh, vzrtek, připravit a vpřed. Opouštěl jsem letoun poslední ve výšce 600 metrů na „průběžku“. Po otevření padáku a zorientování se vidím, jak se jeden z nás řítí dolů k zemi. Padák neotevřen, byla vidět jen červená barva vaku vrchlíku, který měl výsadkář namotán na nohu. V zádové poloze (těžištěm mu byl zásobník GK-30, poctivě nabalený jako zátěž) se řítí k zemi můj jmenovec Jarda Šulc. Dopadl na plochu letiště v zádové poloze, jeho tělo ještě dvakrát poskožilo a byl konec. Přistál jsem vedle něho, a než jsem se odstrojil z padáku, přibíhali další, kteří byli poblíž a řvali: „Jarda Foršt se zabil.“ Všichni si totiž mysleli, že ten mrtvý jsem já.

Jardovi nebylo pomoci. Při výskoku z letounu udeřal kotrmelec, nakopil si pravou nohou výtažný padáček a z padáku, který tím zůstal ve vaku vrchlíku, se mu utvořil pytel, který jej stabilizoval do zádové polohy. Jarda nijak nezareagoval a šel tak až na zem.

Samozřejmě že bylo po seskocích, vyšetřovaly se přičiny, probíhala náhradní zaměstnání. Po pohřbu Jaroslava v jeho bydlišti byl velitelským zorganizován propagační seskok dobrovolníků z IL-14. Celé soustředění sedělo na letišti v Chrudimi a třicet dobrovolníků pod vedením tehdejšího NVŠ mjr. Machka, který měl jít první z mašiny, odjelo do Pardubic, aby nad Chrudimí provedli ukázkový seskok, že je to bezpečné.

V okamžiku průletu letounu IL-14 nad letištěm Chrudim se pod ním prohnal MIG-21.

Hned bylo po seskocích a naši velitelé měli mnoho starostí přesvědčit nás k dalším seskokům. Nechtěl jít nikdo, a tak bylo soustředění zrušeno a obnoveno až po několika měsících, kdy se vše dostalo zase do normálních kolejí a výsadkový výcvik, včetně seskoků, probíhal bez problémů.

kol. Foršt

Tento článek je vzpomínkou na prožité chvíle u balonové rotě s přáteli Šulčíkem, Kováčem, Křížkou, Hralou, Heralem, Hronem, Rybošem, Janíkem a dalšími, kteří mě zaučovali do balonářské profese.

V září 1959 byla balonová rota vybrána k ukázkovému seskoku na leteckém dni v Trenčíně. Sestava nás vojáků z povolání byla doplněna vojáky základní služby ze sportovní čtyři - zárodku dnešního ASD. Asi po 3/4 hodinovém letu z prešovského letiště jsme přistáli v Trenčíně. Seznámili jsme se s programem a zjistili, že máme půl hodiny času, než odstartujeme. Pořadatelé nás zavedli k polní kuchyni, abychom si dali guláš. Kuchaři jej ještě neměli dovařen. Náš šéf Luboš Šulčík však kuchaře ukecal a ti nám tento nedovařený guláš nandali do jídelních misek, k tomu čerstvý chleba a jedno pivo. Nacpali jsme se a hurá do padáku a do letadla. Lřčko odstartovalo a ve vzduchu jsme podle plánu měli poletovat půl hodiny, než dojde řada na naše vysazení. Asi po deseti minutách letu začal účinkovat nedovařený guláš a čerstvý chleba. Napřed se ozvalo houkání u jednotlivce a s tím i výrazná vůně. Potom přišlo na celou výsadku a vnitřek letadla se změnil v plynovou komoru. I když dveře byly otevřené, nepomáhalo to. Naopak. Vítr nám všechno vracel dovnitř a my litovali, že nemáme plynové masky. Piloti si dvířka do kabiny zavřeli a s námi se nemýlili bavit. Proto povel připravit jsme přijali s radostí a povel vpřed jako vysvobození. Zůstal tam jen Luboš Šulčík, výsadkový průvodce, ale přežil. Po seskoku jsme na letišti

dělali vše možné, abychom ze sebe dostali nebezpečně škodliviny. Zpáteční let do Prešova proběhl již bez závad.

kol. Brabec

Výsadkový pluk z Prostějova připravoval ukázkové cvičení pro ministra obrany, vrcholné funkcionáře ČSLA a řadu zahraničních vojenských expertů. Naše akce byla součástí mnohem větší ukázky. Místem byl Doupov. Cílem ukázky byl seskok na poměrně omezenou plochu, útok z chodu a obsazení nepřátelských objektů. Letělo asi dvanáct letounů IL -14, v každém z nich byl jeden důstojník štábu. V mém roji jsem letěl v levém letounu já, v pravém Láda Juhas. Ministrovi a generálské suitě vše komentoval pplk. Hron. Plocha byla krátká, útočilo se po směru letu, tedy štáb útvaru byl na konci výsadku. Vysazovalo se ve dvou průletech. Po prvním průletu konec výsadku - tedy štáb - přistál v lese. Výsadek čekal na druhý průlet. Letecký návodčí na ploše mě protesty a požadavky na vysazení o pět sekund dříve odmítl, protože podle leteckých předpisů by musel vyslat novou met.sondu, a na to neměl čas. Proto druhý výsadek přistál stejně a štáb visel na stromech. Někteří výsadkáři napadali do zboženin, ve kterých vybuchovaly imitační prostředky. Všichni ale zůstali v pořádku a tak tradičně tato ukázka proběhla vzorově. Jen Pepa Hrachovec při slézání po záložním padáku zůstal uvězněn ve vrchlíku.

kol. Vanderka

Každý příslušník záloh výsadkového vojska měl za povinnost se během svého života (do 35 let) zúčastnit alespoň tří vojenských cvičení. Tato cvičení trvala u vojínů a poddůstojníků v záloze 35 dnů, u důstojníků v záloze 42 dnů, což byla druhá odlišnost od ostatních armádních záloh. Zvláštností bylo i to, že každý záložník výsadkového vojska musel před nástupem na vojenské cvičení projít náročnými lékařskými prohlídkami ve vojenských nemocnicích. Jak se mnohdy ukázalo, to byl snad nejtěžší úkol zajištění přípravy záloh výsadkářů.

Výcvik záloh byl vždy ukončen buď taktickým cvičením s bojovou střelbou čet, nebo rot, někdy i praporu po provedeném seskoku z letadla.

Na závěr se s vámi podělím o jednu z mnoha příhod z tohoto výcviku. V letním kině v Prešově probíhal v uvedeném roce filmový festival a nový film „Osudy dobrého vojáka Švejka“ byl jedním z programovaných filmů. Hlavní představitelé se zúčastnili před představením besedy ve výcvikovém táboře u záložních vojáků na baloništi (Beneš, Filipovský, Hrušínský, Kopecký, Marvan a jiní), kde jim záložníci předvedli ukázkové seskoky z balonu. Námí nabízený vyhlídkový let balonem nad stanovým tábořem záloh, jako odměnu za zdařilou besedu, však všichni přítomní herci kategoricky odmítli. Na závěr besedy se jeden četař v záloze osmělil a dotázal se Rudolfa Hrušínského, co dostal za filmovou postavu Švejka. Ten mu to neprozradil, načež záložník prohlásil, že to bylo jistě více, než co dostal on, když si zahrál Švejka v základní službě u praporu. „Já jsem tehdy za to dostal od velitele praporu pouhých sedm dnů po službě!“, a za to sklídl od všech účastníků besedy velký potlesk.

kol. Opluštěl

Vydává klub výsadkových veteránů Prostějov pro potřeby svých členů. Nepronajím.

Kontaktní adresa: František Lejsek
Šárka 24
796 01 Prostějov
tel. 582 343 605

Bankovní spojení: účet 153 185 640
Kód: 0300